

Független tavasz

Tárgyalást, megegyezést! Mert az ország szabadesés szerűen zuhan az összeomlás felé. Összeállításunkban ezúttal az ellenzék képviselőinek véleményét, és különböző szervezetek állásfoglalását ismertetjük.

Ligeti hangok

A mai ünnep a Népligetre korlátozott szabad május elseje – így jellemezték Jurta színházbeli programjukat az Ellenzéki Kerekasztal résztvevői. Ez az értékelés egyébként az egész napos független politikai majálisra is helytálló volt, hiszen a Népligetben zajló események sokszínűsége, a szokatlanul nyílt véleménycserék és parázs viták az elmúlt évtizedek munkásünnepein ismeretlenek voltak. Mindamelllett a jelenlévő és bemutatkozó pártok és független mozgalmak a vitákban igyekeztek önmérsékletet tanusítani. Bár, mint ahogy **Solt Ottília**, az SZDSZ egyik képviselője megfogalmazta, az indulatok is érthetőek lennének, hisz a kerekasztal „háború utáni helyzethez hasonló körülmények között” kezd munkához. A majális legérdekesebb rendezvényét, a Kerekasztal-fórumot óriási érdeklődés kísérte. A zsúfolásig megtelt nézőtéren ülők és az esőben ácsorgó, hangszórókat hallgatók kérdéseire a következők adtak választ: **Magyar Bálint** (SZDSZ), **Bruszt László** (FSZDL), **Ruttner György** (MSZDP), **Lezsák Sándor** (MDF), **Kövér László** (FIDESZ), **Kónya Imre** (Független Jogász Fórum), **Varga Csaba** (Magyar Néppárt), **Hardi Péter** (FKgP) és **Zétényi Zsolt** (BZSBT).

Az első érdekesebb kérdés arra vonatkozott, hogy a választások halogatása egy esetleges gorbacsovi bukás esetén nem vétek könnyelműség-e.

Kónya Imre: – Egyet ígérhetek: az ellenzéki szervezetek arra törekednek, hogy mielőbb sor kerüljön a szabad választásokra. Ennek azonban feltételei vannak. A legfontosabb: biztosítani kell a szervezetek számára, hogy a társadalom megismerhesse őket és a programjaikat.

Többen bekiabálnak, akárcsak a fórum folyamán még többször: Úgy van, úgy van! A válaszok nyomán gyakran felhangzik a taps, az egyetértő nevetés.

Kérdés: – Mi a konkrét feltétele annak, hogy a Kerekasztal tárgyalásokat kezdjen az MSZMP-vel?

Magyar Bálint: – Valószínűleg előbb fogunk tárgyalni, ha feltételeket szabunk. Feltétel nélkül, különben egy olyan tévé-show szereplői lennénk, amely azt kívánná megmutatni az országnak: ezeket a szervezeteket olyan asztalhoz is oda lehet rángatni, ahol nem dől el semmi! A három fő feltétel tehát a következő. Először: az asztalnak két oldala legyen. A hatalomé és az ellenzékié. Az MSZMP valójában ezt nem akarja, szegénylős kormánypárttal van dolgunk: azt se akarja elvállalni, hogy kormányozzon, azt se akarja elvállalni, hogy hatalmon van. A második feltétel az, hogy azokat a sarkalatos törvényeket, amelyeket ennek az asztalnak kell megalkotnia, a kommunista párt saját kormányán, a saját parlamenti többségén keresztül érvényesítse. Am az MSZMP megint szegénylős. Azt mondja, a kormány független, a parlament független. Úgy érezzük, hogy ez jóslatnak jó lesz, eljőhet ez az idő, de jelenleg nem ez a helyzet! A harmadik feltételünk: nem konkrét kormányzati kérdésekről szeretnénk tárgyalni, hanem politikai játékszabályokról.

Kérdés: – Mi a kerekasztal ér-

deke: ha a választásokig tovább gyengül az MSZMP vagy szétválik és a reformszárny alapít új pártot

Ruttner György: – Mi szerepünk tisztáza vezet látni a pohárba. Az ország érdeke az, hogy tiszt legyen a kép az MSZMP-vel kapcsolatban. Enélkül mi sem tudunk bizonyos dolgokat megítélni, ezért arc nélküli szervezettel nehéz együttműködni.

Varga Csaba: – Az ország érdek az, hogy az MSZMP-ből kikerüljön a hatalom, ha az MSZMP-ből kikerül a hatalom, akkor lesz nyerne a reformszárny és lesz kádárnak a sztálinisták!

Magyar Bálint: – Nem érdekünk egy újabb ellenzéki párt megszervezése. Az MSZMP reformszárnyának nem az a feladata, hogy egy hatalom nélküli pártot formáljon magától és itt ülünk kilencen kerekasztalnál jelenleg nyolcra van – A szerk.), miközben a dogmatikus, konzervatív szárny rendőrei veszik körül ezt az épületet! A reformszárny történelmi feladata az, hogy pártban belül győzele a másik szárnyat, és teremtjen olyan partnert számunkra, amely hajlandó a megegyezésre, a megátiapodásra, és hajlandó lemondani a hatalomról oly módon, hogy nem veti be a társadalom ellen a fegyveres erejét!

Lezsák Sándor: – Egy olyan MSZMP-re van szüksége a társadalomnak, amely tisztességes szavazható, amelyet mi is és a társadalom is komolyan tud venni. Tárgyalni igen, barátkozni nem!

Kérdés: – A magam részéről kommunista főügyészt nem tartom kompetensnek arra, hogy vizsgálja a koncepciók pereit. És önök?

Kónya Imre: – Erre azt válaszolhatom: én sem.

Kérdés: – Tiszteletben kell tartani a reformszárny törekvését. Am a társadalomban tudatosított, kell, hogy a reformszárny is csatlakozzon a választások időszaka: akkor-e ez a társadalom kommunista jogfolytonosság (Bekiabálások: Nem, nem!)

Lezsák Sándor: – Az MSZMP reformszárnya véleményem szerint lőtt lábú madár.

Kérdés: – Van-e elképzelése az ellenzéknek a gazdaság modernizálásáról, a tulajdonformák megváltoztatásáról?

Varga Csaba: – Magyarországon az elmúlt negyven évben nem állami tulajdon volt, mint ez a kommunista párt és a kormány hirdette. Ezzel szemben a párt állam tőkésként forgatta az országot, a tulajdonát érdekeivel ellentétben. És emellett létezett egy korlátozott mértékű magántulajdon, ez az ország azt tervezi, hogy a tulajdonát akar építkezni, még reformokból, települési reformokból, akkor szükség van helyi t-